

Verkennend Ecologisch Onderzoek Molenzicht te Bodegraven

Concept

Uitgave: januari 2017

Watersnip-rapport 16A056

Colofon

Titel	Verkennend Ecologisch Onderzoek Molenzicht te Bodegraven
Status rapport	Concept
Projectnummer	16A056
Datum uitgave	januari 2017
Samenstellers	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk Postbus 401 2410 AK Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. G. van Zutphen

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	3
2	TOETSINGSKADER.....	5
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	5
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING	5
2.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	5
2.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland</i>	7
2.2.3	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	8
3	LOCATIEBESCHRIJVING.....	11
3.1	HUIDIGE SITUATIE.....	11
3.2	PLANNEN	12
4	RESULTATEN ONDERZOEK.....	13
4.1	METHODE	13
4.2	FLORA.....	13
4.3	FAUNA	13
4.3.1	<i>Vogels</i>	13
4.3.2	<i>Vissen</i>	14
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	14
4.3.4	<i>Reptielen</i>	15
4.3.5	<i>Zoogdieren</i>	15
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	16
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	17
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	20
6	BRONNEN	21

1 Inleiding

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens om op de locatie Molenzicht in Bodegraven nieuwbouw te realiseren. Er zijn geen gebouwen aanwezig binnen het plangebied die afgebroken moeten worden. Er staan wel enkele bomen die gekapt moeten gaan worden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In november 2016 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrictlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrictlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrictlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die

toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. N.B. Vooralsnog werkt de provincie Zuid-Holland met de formulieren opgesteld voor de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kan een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebieden.

De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden zijn Broekvelden-Vettenbroek en Polder Stein ten zuiden van het plangebied en Nieuwkoopse plassen en De Haeck ten noorden van het plangebied. De afstand van deze Natura2000-gebieden tot het plangebied zijn respectievelijk 2,7km en 2,6 km.

Doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend. Doelsoorten van het gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofkever, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Slobeend, Kleine zwaan en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. De planlocatie ligt binnen de actieradius van deze doelsoorten maar is er niet geschikt voor doordat deze binnen de bebouwde kom van Bodegraven liggen, te midden van andere bebouwing. De cultuurdruk is hier zeer hoog. Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn daarom niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente Bodegraven. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS.

De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een

groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). Het dichtstbijzijnde EHS-gebied ligt aan de andere zijde van de spoorbaan langs de Rijksweg N11. Ook zijn er geen bijzondere, karakteristieke landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de bouw van de woning(en) zullen vanwege de ligging van het plangebied t.o.v. de EHS geen schade veroorzaken aan de EHS.

Figuur 1: Ligging van het plangebied t.o.v. het Natuurnetwerk en de Natura2000-gebieden. (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 8)

2.2.3 Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Visie Ruimte en Mobiliteit en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Bovenstaande elementen zijn mede door de ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom, in en rond het terrein niet aanwezig. Het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied ligt aan de westkant van de spoorbaan en de Rijksweg N11. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 2: ligging van het plangebied t.o.v. compensatie-plichtige elementen (Bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl , kaart 7)

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

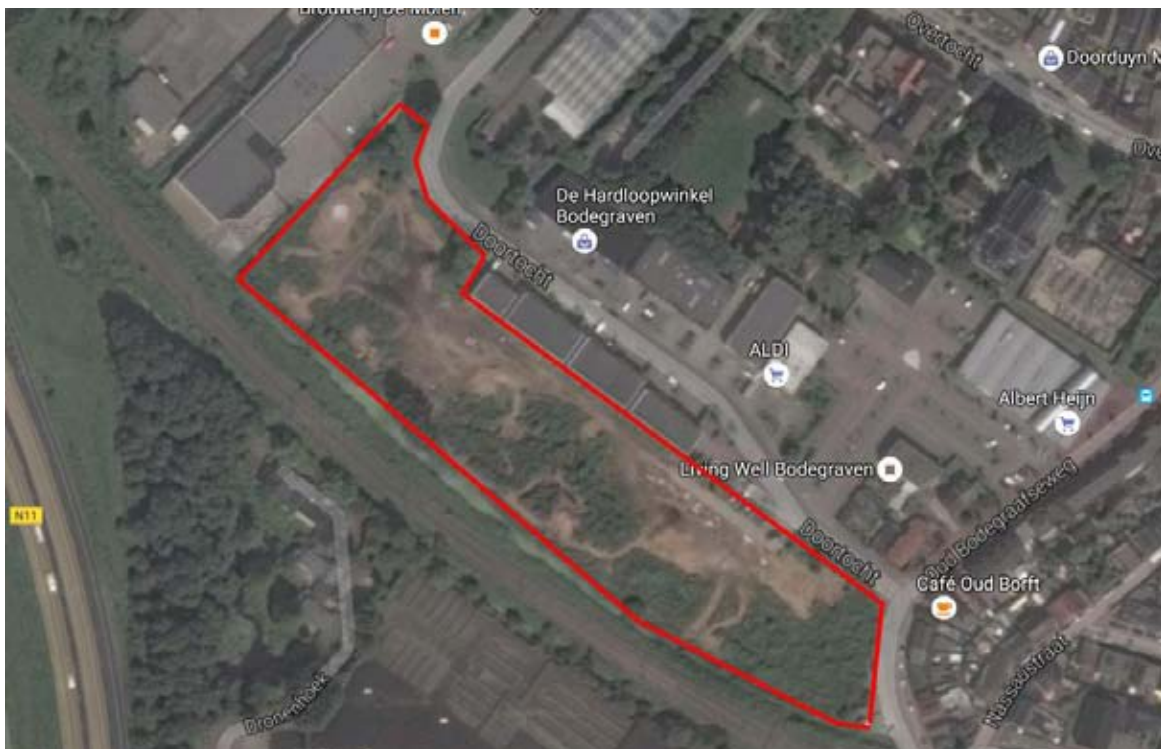
Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten 110,455.

Het plangebied is een braakliggend terrein met boom- en struikopslag en veel riet. Her en der is verharding aanwezig binnen het plangebied. Aan de zuidwestkant van het plangebied staat een groep hogere bomen.

Het plangebied wordt aan de noord- en oostkant begrensd door enkele winkelpanden en de weg de Doortocht. Aan de zuidkant ligt een sloot met aan de andere zijde van de sloot de spoorbaan Leiden-Utrecht. Aan de westkant wordt het plangebied ook begrensd door een sloot.

Figuur 3: Plangebied (rode contour)

Figuur 4: Overzicht plangebied (www.google.nl/maps)

3.2 Plannen

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens woningbouw te realiseren binnen het plangebied. Er komen in totaal 40 seniorwoningen, 16 sociale huurappartementen, 53 eengezinswoningen en 47 appartementen. De sloten langs het plangebied blijven ongemoeid. De aanwezige bomen binnen het plangebied worden gekapt.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

In 2010 heeft Watersnip Advies reeds op deze locatie een ecologisch onderzoek uitgevoerd. De onderzoeksresultaten zijn verouderd, maar geven wel een beeld van wat er toen aanwezig was aan beschermde soorten. Indien van toepassing zullen de bevindingen van dit onderzoek hieronder kort genoemd worden.

Op donderdag 3 november 2016 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Op donderdag 10 november is een visinventarisatie uitgevoerd. Hierbij is met een schepnet (RAVON, model Poldervis, maaswijdte 3mm.) vanaf de kant gevist, waarbij het net zover mogelijk in het water werd gebracht en daarna langs de bodem naar de kant werd getrokken. Bemonstering van de sloten heeft om de 10 tot 20m plaatsgevonden. Tevens is tijdens de inventarisatie op 3 november een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Binnen het plangebied zijn vooral veel ruigtekruiden waargenomen, zoals Harig wilgenroosje, Smeewortel, Fluitekruid, Grote brandnetel, Gulderoede en Rode klaver. Op een deel van het perceel en langs de slootkant staat veel Riet. Daarnaast bestaat een groot deel van het plangebied uit gras.

Op het perceel staat veel boomopslag van Wilg en Els. Aan de zuidwestkant van het plangebied staan een aantal grote populieren.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in en rond het plangebied, zoals Fazant,

Figuur 5: Het plangebied wordt gedomineerd door rietvegetatie

Pimpelmees, Koolmees, Winterkoning, Roodborstje. In de oever werd een Blauwe reiger waargenomen en in de sloot een Wilde eend. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden. In de aanwezige bomen binnen het plangebied zijn geen nesten aangetroffen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Uit de bureaustudie blijkt dat de Gierzwaluw en huismus voorkomen in de omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Er staat geen bebouwing waar deze vogelsoorten hun nesten in kunnen maken.

In de bureaustudie worden ook enkele roofvogels en uilen genoemd, waaronder Buizerd, Sperwer, Kerkuil en Ransuil. Het plangebied is ook voor deze soorten niet geschikt. In de bomen zijn geen nesten of holtes aangetroffen waar deze vogelsoorten kunnen verblijven. Aan de zuidwestkant van het plangebied bevindt zich een bosschage met hoge bomen en struiken. Deze locatie is veel geschikter als verblijfplaats voor roofvogels en uilen dan de enkele bomen binnen het plangebied. Jaarrond beschermde nesten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de Grote modderkruiper (wbn-andere soorten) voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km) De Grote modderkruiper geeft de voorkeur aan ondiepe wateren met een goed ontwikkelde vegetatie. Deze is in de sloten rond het plangebied niet aanwezig. Er bevinden zich geen onderwaterplanten in de sloten, die tevens bedekt zijn met een dikke laag kroos.

Er worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde vissoorten verwacht.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat de Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km).

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad (Rode lijst status 'gevoelig) en de Heikikker (Rode lijst status thans niet bedreigd) (beide wnb-hrl) voorkomen in de omgeving van het plangebied (0-1km en 1-5km).

Figuur 6 en 7: Sloot langs de spoorbaan met aanwezige kroos en verruigde oevers

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiepe zure (pH 4 – 5,5) wateren met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predators. Hoewel er voldoende beschutting aanwezig is binnen het plangebied is het een zeer voedselrijk gebied. Daarnaast voldoen de aanwezige sloten niet aan de eisen die deze soort stelt aan zijn voortplantingsgebied. De ondergrond bestaat uit rivierklei dat basisch is met een pH van meer dan 7,5. De aanwezigheid van de Heikikker kan hiermee worden uitgesloten.

De Rugstreepad is een soort die voorkomt in en rond Bodegraven. Het plangebied is zijn huidige vorm is in beperkte mate geschikt als leefgebied voor deze soort. Door de aanwezige vegetatie is er voldoende voedsel en schuilgelegenheid. Door de afwisseling van vegetatie en open plekken heeft het terrein veel dynamiek. De Rugstreepad houdt van gebieden met veel dynamiek. Er zijn echter geen voortplantingslocaties in de vorm van ondiepe poelen plassen binnen het plangebied. Ook voor overwintering zijn er geen schuilhoekjes in de vorm van takkenbossen of zandhopen aanwezig. De aanwezigheid van de Rugstreepad kan binnen het plangebied niet worden uitgesloten, omdat het wel geschikt leefgebied vormt. Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het gebied ook geschikt worden als voortplantingsgebied. Dit is het geval als er poelen en plassen ontstaan in bijv. rijsporen van vrachtwagens. Opgesloten zand, voor de voorbelasting, kan geschikt zijn voor de Rugstreepad om zich in te graven. Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

4.3.4 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten) voorkomt in de omgeving van het plangebied (1-5km). Er zijn geen voortplantingslocaties gevonden in de vorm van broeihopen. Ook zijn er geen locaties aangetroffen waar de Ringslang kan overwinteren bijv. in de vorm van verlaten konijnenholen. Door de verruiging van het gebied is het gebied geschikt als leefgebied voor de Ringslang. De afwisseling van vegetatie en open plekken zorgt voor foerageergelegenheid en locaties om te zonnen. Het plangebied is midden in de bebouwde kom moeilijk toegankelijk voor de Ringslang. Er zijn geen waarnemingen van de Ringslang in de bebouwde kom van Bodegraven. Het is echter wel mogelijk dat het plangebied sporadisch gebruik wordt als foerageergebied door de Ringslang.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde reptielen verwacht.

4.3.5 Zoogdieren

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor streng beschermde zoogdieren. Beschermde soorten die op basis van de bureaustudie verwacht worden zijn, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis en Wezel op 0-1km. En Dwergspitsmuis, Konijn, Vos en Woelrat (allen wnb-andere soorten). Ook de beschermde Steenmarter en Waterspitsmuis (beide wnb-andere soorten) worden binnen het plangebied verwacht. De Steenmarter wordt binnen het plangebied niet verwacht. Deze soort leeft in biotopen met een steenachtig karakter, bijv. bebouwing. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig.

Hoewel het plangebied geschikt lijkt voor de Waterspitsmuis, door ruige oevervegetatie, heeft de Waterspitsmuis een zeer beperkte actieradius (30-160 meter). Doordat het plangebied in de bebouwde kom ligt is het voor de Waterspitsmuis moeilijk om via

vergelijkbare biotopen het plangebied te bereiken. Het dichtstbijzijnde gebied waarvan bekend is dat de Waterspitsmuis aanwezig is in het Reeuwijkse plangebied. De afstand tussen het plangebied en de Reeuwijkse plassen is te groot voor de Waterspitsmuis om deze te kunnen overbruggen. Het tijdelijk verruigde terrein ligt al jaren geïsoleerd van andere groene gebieden. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis wordt uitgesloten. De oevers zijn zo ruig begroeid dat er onvoldoende licht op valt. Er zijn geen insectenrijke, bloemrijke en gevarieerde oever- en waterplanten. Het is geen geschikt leef- en jachtgebied voor de Waterspitsmuis. Deze soort wordt hier derhalve niet verwacht.

Verder worden er geen beschermde zoogdieren binnen het plangebied verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wet Natuurbescherming-habitatrichtlijn)

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Rosse dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis (op 1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten zijn niet aanwezig. Binnen het plangebied staat een groep grote bomen, populieren. Deze bomen zijn onderzocht op de aanwezigheid van holtes en kieren die kunnen dienen als verblijfplaats. Deze zijn niet aangetroffen. Er zijn geen verblijfplaatsen voor boombewonende soorten aanwezig in de bomen binnen het plangebied.

Het plangebied is, door de ruige vegetatie, geschikt als foerageergebied voor meerdere vleermuissoorten. Er zijn echter in de directe omgeving, aan de overzijde van het spoor voldoende alternatieven.

De geplande werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de populaties vleermuizen.

Figuur 8 en 9: De populieren hebben geen verlaten nesten, holtes of kieren

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Groene glazenmaker en de Platte schijfhoren (beide wnb-hrl) voorkomen in de omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Deze plant is in de sloten langs het plangebied niet aangetroffen. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker kan hiermee worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren komt voor in helder water met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. In de sloten langs het plangebied bevindt zich geen onderwatervegetatie. Daarnaast is de door de aanwezigheid van kroos sprake van een slechte waterkwaliteit. de sloten zijn niet geschikt als leefgebied voor de Platte schijfhoren en deze soort wordt ook niet verwacht.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is, door zijn ligging binnen de bebouwde kom en karakterstiek, niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Veldmuis en Wezel, Dwergspitsmuis, Konijn, Vos en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- De bomen binnen het plangebied zijn uitgebreid geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten, holtes en kieren. Tijdens deze inspectie zijn geen nesten van (jaarrond) beschermde vogels aangetroffen. Tevens zijn er geen holtes en kieren aanwezig die kunnen dienen als nestgelegenheid voor vogels of voor boombewonende vleermuizen. De bomen binnen het plangebied kunnen dus zonder schade aan vogels of vleermuizen verwijderd worden. De bomen dienen wel voor aanvang van het broedseizoen (zie hierboven) weggehaald worden.
- Er worden geen beschermde vissen verwacht in de sloten rond het plangebied. Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Grote modderkruiper (wnb- andere soorten) voorkomt in de omgeving van het plangebied ((1-5km). Binnen het plangebied is echter geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig.
- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Rugstreeppad en Heikikker (beide wnb-hrl) voorkomen in de omgeving van het plangebied (0-1km en 1-5km). De Heikikker wordt gezien de biotoeisen van deze soort niet verwacht. Voor de Rugstreeppad is

het gebied in zijn huidige staat alleen geschikt als foerageergebied. Op het moment dat er werkzaamheden uitgevoerd worden kan het gebied geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad. *Omdat de aanwezigheid van de Rugstreeppad bekend is in en rond Bodegraven wordt geadviseerd om in komend voorjaar nader onderzoek te doen naar de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied.*

- Uit de bureaustudie blijkt dat de beschermde Ringslang (wnb-andere soorten) voorkomt in de omgeving van het plangebied (0-1km). Het plangebied kan incidenteel dienen als foerageergebied voor de Ringslang. Er zijn echter geen mogelijkheden voor voortplanting of overwintering binnen het gebied. Er zal door de geplande werkzaamheden daarom geen schade ontstaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort.
- Uit de bureaustudie is gebleken dat de Steenmarter en Waterspitsmuis (beide wnb-andere soorten) voorkomen in de omgeving van het plangebied (1-5km). Voor de Steenmarter is geen geschikt leefgebied aanwezig binnen het plangebied. De verruigde vegetatie en begroeiende oevers zijn geen geschikt leefgebied voor de Waterspitsmuis. Er is te weinig kwalitatief, interessant, gevarieerd en goed belichte oevervegetatie. De Waterspitsmuis zoekt insectenrijk, gevarieerde oever- en waterplanten. Door de beperkte actieradius van de soort en de geïsoleerde ligging van het plangebied binnen de bebouwde kom wordt de Waterspitsmuis niet verwacht.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Rosse dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis (0-1km), Baardvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis en Watervleermuis (op 1-5km)(alle wnb-hrl). Er zijn binnen het plangebied geen gebouwen aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten. In de aanwezige bomen binnen het plangebied zijn geen holttes en kieren aanwezig die kunnen dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Er is echter in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied, ten zuiden van de spoorlijn. De werkzaamheden zullen geen schade veroorzaken aan de populaties vleermuizen.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Door de percelen langs de sloten te voorzien van natuurvriendelijke oevers worden er gunstigere omstandigheden gecreëerd voor vissen, watervogels en amfibieën.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 4 oktober 2016
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
6. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, 9 juli 2014
7. NDFF – quickscanhulp.nl 12-01-2017 09:53:22

Geraadpleegde internetsites:

8. www.rijksoverheid.nl
9. www.bij12.nl
10. www.rvo.nl
11. www.ravon.nl
12. www.vleermuis.net
13. www.zuid-holland.nl
14. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM
15. <http://geo.zuid-holland.nl/geo-loket/html/atlas.html?atlas=EHS>
16. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

